

Prepoznavanje izražajnog sredstva zvuk u animiranom ciklusu Pocoyo kod djece predškolske dobi

Miklečić, Rea

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:098230>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-19**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Rea Miklečić

PREPOZNAVANJE IZRAŽAJNOG SREDSTVA ZVUK U
ANIMIRANOM CIKLUSU POCOYO KOD DJECE
PREDŠKOLSKE DOBI

Završni rad

Zagreb, rujan, 2023.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Rea Miklečić

PREPOZNAVANJE IZRAŽAJNOG SREDSTVA ZVUK U
ANIMIRANOM CIKLUSU POCOYO KOD DJECE
PREDŠKOLSKE DOBI

Završni rad

Mentorica rada: pred. Astrid Nox

Zagreb, rujan, 2023.

SADRŽAJ

SAŽETAK S KLJUČNIM RIJEČIMA

SUMMARY

UVOD.....	1
1. ZVUK I DJECA PREDŠKOLSKE DOBI.....	2
2. ANIMIRANI FILM.....	2
2.1. Animirani film i djeca	4
2.2. Zvuk u animiranom filmu	5
3. POCOYO.....	6
4. ISTRAŽIVANJE	
4.1. Cilj istraživanja.....	9
4.2. Postupak istraživanja.....	9
4.3. Postavljena pitanja djeci.....	10
5. REZULTATI.....	11
6. RASPRAVA.....	18
7. ZAKLJUČAK.....	22
LITERATURA.....	24
IZJAVA O SAMOSTALNOSTI RADA.....	27

SAŽETAK

Ovaj rad govori o animiranom filmu te važnosti zvuka u animiranom filmu Pocoyo. Započinje pojašnjenjem djece u predškolskoj dobi te zvuku. Objasnen je pojam animiranog filma, njegov nastanak i podjela te prvi i ostali vrlo bitni animirani filmovi u Hrvatskoj. Naglašava se važnost zvuka u animiranom filmu te na što se dijeli. Pojašnjene su definicije šuma, govora, glazbe i tišine te njihova uloga u filmu. Najvažniji dio rada je istraživanje provedeno u dječjem vrtiću u Zagrebu. Provedeno istraživanje je o animiranim filmovima Pocoyo te važnosti zvuka u spomenutim filmovima. Spominje se Pocoyo i njegovi prijatelji te na koji način i zašto su bliski djeci. Zašto spada u žanr obrazovanja, djeca ga vole gledati, a ujedno i nauče važne lekcije koje mogu primjeniti u svakodnevicu. U istraživanju saznajemo o mišljenju predškolske djece koliko je bitan zvuk u animiranim filmovima Pocoyo i zašto. Smatraju li da je uopće bitan i da se može gledati animirane filmove bez zvuka. Naglašena su dječja mišljenja o animiranom filmu Pocoyo, ali i mišljenja djece koja su gledala Pocoya sa zvukom, a i one koja su gledala bez. Može li se doći do iste pouke na kraju filma gledajući Pocoya sa zvukom i gledajući ga bez.

Ključne riječi: zvuk, animirani film, Pocoyo, predškolska dob

SUMMARY

This paper discusses animated film and the importance of sound in Pocoyo animated film. It starts with explaining the children in pre-school age and the sound. The concept of animated film, its creation and distribution, as well as the first and other very important animated films in Croatia, were explained. It emphasizes the importance of sound in animated film and what it is divided into. Definitions of noises, speech, music and silence and their role in the film have been clarified. The most important part of the paper is research conducted in kindergarten in Zagreb. Research was conducted on Pocoyo animated films and the importance of sound in the mentioned films. Pocoyo and his friends are mentioned and how and why they are close to the children. Why it is a genre of education, children like to watch it and also learn important lessons that they can apply in everyday life. The research reveals the opinion of preschool children about the importance of sound in Pocoyo animated films and why. Do they feel that it is important at all and that animated films without sound can be watched? Children's opinions about Pocoyo animated film were emphasized, as well as those of children who watched Pocoy with sound and those who watched without sound. Can you get the same lesson at the end of the movie watching Pocoy with a sound and watching him without.

Keywords: sound, animated film, Pocoyo, preschool age

UVOD

Animirani filmovi nastali su pojedinačnim prikazivanjem različitih slika ili ilustracija. Najveća publika su im djeca te imaju veliku ulogu u njihovim životima. Osim kod kuće, djeca se često susreću s animiranim filmovima u vrtićima i školama. Zato je bitno da roditelji jednako kao i odgajatelji i učitelji obraćaju pozornost na filmove koje djeca gledaju. Da se pobrinu da djeca od malena sama odabiru filmove prigodne njihovoj dobi. Gledajući animirane filmove djeca se poistovjećuju s likovima te izgrađuju svoj karakter gledajući njih. Zvuk je jedna od bitnijih stavki u filmovima pa tako i u animiranom. Zvuk omogućuje gledatelju da upozna likove, bolje razumije radnju filma te odvuče njegovu pažnju na ono zaista bitno. Pocoyo je maleni dječak koji kroz epizode ciklusa sa svojim prijateljima igra razne igre, istražuje i rješava probleme, svoje i tuđe. Zajedno s gledateljem upoznaje nove stvari te ga uvodi u svoj svijet. Uči gledatelje o važnosti prijateljstva te je popularan kod odraslih jednako kao i kod djece. Najbitniji cilj rada je istraživanje provedeno s djecom predškolske dobi o prepoznavanju i važnosti zvuka u animiranim filmovima Pocoyo. Želi se otkriti mišljenja djece koja gledaju Pocoya bez i sa zvukom. Smatraju li djeca da postoji razlika između gledanja bez i sa zvukom? U nastavku rada bit će pobliže objašnjeno istraživanje, na koji način je provedeno te dobiveni rezultati.

1. ZVUK I DJECA PREDŠKOLSKE DOBI

Učenjem podrazumijevamo proces stjecanja iskustva i znanja koji je kontroliran obrazovanjem, ali ovisi i o trudu koji pojedinac u njega ulaže. Jean Piaget, švicarski psiholog i filozof, objašnjava učenje u terminima razvoja. Prema njegovim riječima, rast doprinosi učenju. U predškolskoj dobi cilj učenja je zadovoljiti osnovne potrebe djeteta, a ne prenaplašavati intelektualni element. Učenje u ovoj dobi sekundaran je i spontan čin u kojem je interes važan, a učenje se odvija u spontanim aktivnostima kao što je igra. Učenje u predškolskoj dobi vrlo je važno jer stvara opće, nespecifično strateško iskustvo i gradi vještine. Osnovna uloga učenja u vrtiću nije pamćenje izoliranih činjenica, već bi učenje trebalo biti strateško (strukturno), trebalo bi stvarati bogat i fleksibilan model stvarnosti kod djeteta, trebalo bi stvarati opći pojam svijeta prirode, društva i čovjeka.

Odrasli imaju veću oštrinu sluha nego djeca. Veliko povećanje oštrine sluha javlja se između 4. i 5. godine. Govorni sluh se kod djece počinje razvijati krajem prve i početkom druge godine života. O glazbenom sluhu istraživanja govore da djeca od 3. do 4. godine teško razlikuju razne visine zvukova, dok djeca starija od 5 godina uočavaju razliku u visini. Kako se povećavaju dječje govorne sposobnosti i usmjerava njihova aktivnost, počinje se formirati pažnja koja je značajna za pripremu djeteta za školsko učenje. Putem eksperimenata je utvrđeno da stimuliranjem dječje pažnje ona postaje stalnija i efikasnija. Jezik je osnovno sredstvo komunikacije među ljudima. Ferdinand de Saussure je rekao kako je jezik sistem znakova kojim se izražavaju misli. Prema Saussureu, jezični znak je kombinacija misli i zvučne slike, odnosno označitelja i označenog. Stvaramo koncept iz niza jedinstvenih objekata i spajamo dosljedne zvukove koji odgovaraju konceptu. (Selimović, Karić, 2011.)

Zvuk je svaki čujni titrajni proces u rasponu od 16Hz do 20KHz. Dijeli se na ton i na šum, a glavna razlika je u tome što ton ima stalnu frekvenciju, a šum ne. (Laboš, 2015.)

2. ANIMIRANI FILM

Majdenić (2019.) navodi kako su ljudi skloniji stvarima koje mogu vidjeti i jednostavno razumjeti. Te je stoga film od samih početaka bio pristupačan skupinama ljudi koji su obrazovani, a i onima koji nisu. Film možemo podijeliti u tri kategorije: dokumentirani, igrani i animirani film.

Animirani filmovi su oni u kojima se pojedinačni crteži, slike ili ilustracije prikazuju kadar po kadar. (<https://www.filmsite.org/animatedfilms.html>) Riječ animacija ima podrijetlo u latinskom jeziku. Dolazi od riječi *animare* što u prijevodu znači zadahnuti životom, oživjeti. (Mikić, 2001.) Mikić spominje kako se uzastopno snimanje sličica kasnije oživljava tehnikom filmske produkcije te tada nastaje život iz neživoga. Također navodi kako animirani film može biti kolažni, crtežni, predmetni i računalni.

Crtežni ili crtani film poznat kao „crtić“ sniman je najviše od svih animiranih filmova te također ima i najbrojniju publiku. Nastaje tako da se svake sekunde projekcije nacрта 24 uzastopne faze pokreta. Prvi crtani film snimljen je u Americi 1906. godine pod nazivom *Duhovite promjene smiješnih lica*, a redatelj mu je bio James Stuart Blackton. Nakon je snimano još mnogo crtanih filmova, ali vrhunac crtanoog filma dolazi pojavom Walta Disneyja. (Majdenić, 2019.) Prema Marušiću (2004.) Disney je bio „najveći medijski umjetnik dvadesetog stoljeća“. Nakon mnogih uspona i padova 1928. godine s Ubom Iwerksom je kreirao *miša* te mu Disneyeva supruga daje ime Mickey. Mickey je bio lik prvog nijemog filma *Plane Crazy*, a Disney se kasnije odlučuje promijeniti koncepciju i priključiti se revoluciji zvučnog filma. Tako je 1928. godine u New Yorku održana premijera prvog zvučnog filma s Mickeyem pod nazivom *Steamboat Willie*. (Marušić, 2004.) Uslijedile su godine uspjeha s mnogim filmovima, a kasnije i promjenu žanrova. 1937. godine snimljen je i prvi cjelovečernji crtani film pod nazivom *Snjeguljica i sedam patuljaka* te ga smatraju fenomenom u povijesti filma zbog velike uspješnosti. Godinama nakon njegovi filmovi bili su izrazito popularni do 1966. godine kada izlazi *Knjiga o džungli*, koja je bila prvi film koji Walt Disney nije uspio vidjeti jer je umro u prosincu te godine. (Marušić, 2004.) Diznijevska škola jedna je od važnijih filmskih škola. Disney je svojim junacima davao veoma realistična obilježja, radilo se to o ljudskim karakteristikama ili životinjskim. (Majdenić, 2019.) Marušić (2004.) navodi kako je za Disneyja crtani film bio način „gledanja“ glazbe te je unaprijedio čitavu povijest animacije kako bi glazbi dao vizualnu dimenziju.

U Hrvatskoj se animirani film javlja nakon dokumentarnog i igranog. 1922. godine nastala su prva dva crtana filma *Alda-čaj* i *Pasta za cipele-Admiral*. (Mikić, 2001.) Animiranom filmu u Hrvatskoj najviše su pridonijeli Vladimir Delač, Ivan Pušak, Borivoj Dovniković, Ico Voljevica, Branko Karabajić i Milan Goldschmidt pod vodstvom Waltera Neugebauera i Fadila Hadžića. Još u Jugoslaviji napravili su prvi umjetnički crtani film pod nazivom *Veliki miting*. Trajao je 20 minuta, a pomogao je utemeljenju prvog profesionalnog

poduzeća za proizvodnju animiranih filmova, Duga film. (Majdenić, 2019.) Za filmsku povijest vrlo je bitan crtić *Crvenkapica* jer je bio prvi crtani film koji je u Berlinu dobio međunarodnu diplomu. Te je također iznimno bitan jer je to prvi crtani film u boji. 1955. godine nastaje Studio za crtani film, a samo godinu dana nakon Zagrebačka škola animacije. (Marušić, 2004.) *Nestašni robot*, Dušana Vukotića, bio je prvi film koji je nastao u Studiju. Od animiranih filmova za djecu nastala je serija o profesoru Baltazaru, Čudesna šuma, Čarobnjakov šešir i Čudnovate zgrade šegrta Hlapića u studijima Croatia filma kasnijih godina. Animacija se posebno koristila u edukativne svrhe, ponajviše one koje je proizvela Filmoteka 16. (Mikić, 2001.)

2.1. Animirani film i djeca

Animacija se često smatra umjetnošću za djecu. Neiskvarena su iskustvom, osjećajna i radoznala bića, a svijet je potpuna suprotnost njima. Animirani filmovi su toliko stilizirani da podsjećaju na realnost te samim time djeci pružaju sigurnost kada ih gledaju. (Marušić, 2004.) Mediji u današnje vrijeme imaju veliku ulogu u dječjim životima, u njihovoj svakidašnjici, a i u obrazovanju. Često se susreću s animiranim filmovima u školi, a i u vrtićima. Stoga je bitno da odgojitelji i učitelji obrađuju teme koje su primjerene njihovoj dobi. Animirani film se koristi na što kreativniji način te se tako djeca obrazuju u aktivne i kritične gledatelje. (Majdenić, 2019.)

Istraživanje je pokazalo da djeca provode više vremena na različite medije nego za socijalno druženje. Također da na televiziji najviše gledaju filmove, uz kvizove i nagradne igre. Uz edukativan sadržaj, mediji prenose i onaj neprimjereni te je stoga bitno postaviti granice djeci što smiju, a što ne smiju gledati. Djeca od malena nesvjesno upijaju velike količine informacije te je zato bitno od male dobi razviti selektivan stav kako bi sami znali odrediti koji sadržaj je vrijedno pratiti, a koji ne. (Ilišin i sur., 2001.)

Djeca se poistovjećuju s likovima, oni su njihovi heroji i ugledaju se na njih. Ako se poistovjete s jakim likovima, sami postaju jaki, ako se poistovjete s dobrim likovima, postaju dobri, kakve osobine neki lik ima, često i dijete ima iste. Djeca to smatraju igrom te tako grade samopouzdanje i samopovjerenje. (Šćuric i sur., 1999.) Također razvijaju empatiju i bolje razumijevanje postupaka drugih osoba. Gledanjem filmova djeca istražuju i upoznaju svijet odraslih. Privlače ih filmovi jer su vedri, imaju humor i akciju. Predškolska djeca najčešće gledaju kraće animirane

filmove, još nisu dovoljno psihofizički razvijeni da bi pratili i razumjeli cjelovečernje filmove. Pravi dječji film treba imati čvrstu fabulu da dijete u svakom trenutku gledanja znalo što se događa. (Mikić, 2001.)

2.2. Zvuk u animiranom filmu

Mnogi filmski djelatnici su istraživali glazbene mogućnosti filma. U filmu *Opus I* tvoraca Waltera Ruttmanna i Vikinga Eggelinga dodana je skladba koju je skladao Max Butting. Ruttmannovi filmovi bili su poznati po optičkoj glazbi, a danas se naziva „music to see“ (glazba za gledanje). Osim njemačkih filmova, francuski su bili iznimno važni za razvoj glazbenog filma, skladatelji su skladali glazbu posebno za određene filmove. Prvi zvučni film bio je Pjevač jazza iz 1927. godine. Pojavom zvučnog filma započelo je istraživanje zvuka u filmovima. (Mikić, 2001.)

Zvuk je, uz boju i pokret, jedan od tri najvažnija elementa koji upotpunjuju realističnost filma. (Mikić, 2001.) Film možemo podijeliti na *zvučni* i *nijemi* film s obzirom na zvuk koji obuhvaća, a zvuk se u filmu dijeli na šum, govor, glazbu i tišinu.

Šum je prema Turkoviću „svi zvukovi osim ljudskog govora i glazbe“. Zvukovi poput rad ljudski naprava, prirodna zbivanja, glasanje životinja te kretanje živih bića također spadaju pod šumove. Šumovi se najčešće snimaju odvojeno od samoga filma zbog težeg postizanja željenog balansa primarnih zvukova, govora, glazbe i šumova. Kako se neki šumovi snimaju odvojeno, a neki s prizorom, dijele se na izvorni i na umjetni zvuk. Izvorni zvuk je onaj gdje se snimaju šumovi s prizorom te takvi ostaju u filmu, a umjetni je onaj koji je proizveden umjetnim putem te naknadno dodan prizoru. (Paulus, 2012.)

Govor u filmu se pojavljuje u obliku monologa, dijaloga te komentara. Način na koji lik u filmu govori pokazuje kakvoga je raspoloženja te o vrsti govora (intiman razgovor, svađa, predavanje...). U filmu ćemo češće prepoznati kolokvijalni govor, nego književni. Likovi pričaju kako bi pričali u svakodnevicu. Dijalogom u filmu otkrivamo odnose likova, njihove karaktere te bitne informacije za radnju filma. Monolog se najviše koristi kada se situacija ne može prikazati slikom, najčešće osjećaji lika. Prisustvo autora dolazi do izražaja komentarima. Kada se oni koriste, zvuk nazivamo *off zvuk*. To bi značilo da zvuk dolazi izvan kadra, a ne od jednog od likova. Komentari služe da bi se gledateljima privukla pozornost na stvari koje nisu lako uočljive, a bitne su za radnju filma. (Mikić, 2001.)

Glazba se smatra najmanje realističnim faktorom u filmu jer nije nazočna u realnim situacijama u životu. Na primjer ona može utjecati je li neka situacija u filmu tragična ili komična. Mikić navodi primjer ako se u filmu prikazuje pljačka i policija ispred banke čeka lopove, a glazba je vedrog i veselog karaktera, tada situacija prelazi iz tragičnog u komično. Osim glazbe koja se suprotstavlja prizorima, imamo i glazbu koja prati prizore, odnosno situacije u filmu. Tragična situacija, tragična glazba ili vesela situacija, vesela glazba. Tada glazbu nazivamo popratnom. Često se gledatelj ne sjeća glazbe iz filma, jer ljudima oči reagiraju puno brže nego slušni organi, pa u dosta slučajeva ne obraćaju pozornost na slušno nego na vizualno.

Tišina u filmu je iznenadno stišavanje šumova, a u puno slučajeva je neugodna. (Mikić, 2001.) Ona stvara napetost te se pobrine da se gledatelj usredotoči na određeni trenutak u filmu. Paulus (2012.) navodi kako je tišina bitna kao i glazba jer na sličan način odvlači gledateljevu pozornost.

Marušić i suradnici (2004.) navode kako je animacija, dijelom, traganje umjetnika za vizualizacijom glazbe.

U animiranim filmovima granica između glazbe i šumova je veoma mala jer ritmizirani šumovi često djeluju kao zamjena za glazbu. Takvi filmovi više pripadaju nekomu nerealnomu svijetu te stoga nije potrebno da se svi zvukovi nalaze u realnoj inačici animiranih situacija. Zvuk je često prepoznatljiv sam po sebi te ga bez vizualnoga možemo povezati s pojavama iz izvanfilmskoga svijeta. Zvuk i glazba samo djelomično podsjećaju na nešto stvarno, što se dogodilo, a nerijetko od gledatelja potiču korištenje mašte. (Laboš, 2015.)

3. POCOYO

Pocoyo je crtani film koji prikazuje malog dječaka obučenog u plavu majicu, plave hlače te plavu kapu na glavi. Tu istu odjeću nosi u svim epizodama pa je po tome poanta djeci. Glavni lik animiranog ciklusa je dječak Pocoyo, a uz njega u epizodama susrećemo i njegove prijatelje. Svi njegovi prijatelji su životinje, slonica Eli, pas Lulu, patka Pato, Mala ptica i gusjenica. U svakoj novoj epizodi Pocoyo i njegovi prijatelji igraju nove igre. Najviše vole provoditi vrijeme zajedno slažući kockice i puzzle. Pocoyo se također voli utrkivati, crtati, igrati s vlakićima i s loptom. Dvogodišnji je dječak koji je jako znatiželjan i voli istraživati. Često se pretvara da je detektiv i istražuje sve oko sebe te je veoma uspješan u

rješavanju svojih, ali i tuđih problema. (Rudančić, 2015.) Na početku svake epizode pripovjedač predstavlja glavnog lika i njegove prijatelje te im daje zadatak, koji je pred-trening za gledatelje. Osim glasa prevoditelja, za likove se koriste glasovi djece kako bi se djeca lakše poistovjetila s likovima u animiranom filmu. (Dongo, 2015.) Iako je malen dječak, Pocoyo u crtiću sam vozi svoj auto i avion. Ne susreće se s negativnim likovima i ne voli konflikte. U većini vremena on je sretno dijete, a to i pokazuje kroz igru sa svojim prijateljima. Tužan je jedino u situacijama ako ga netko naljuti, ali se takvi problemi u epizodama brzo razriješe. U ciklusu je prikazan kao malen dječak, pa još ne izražava sve svoje emocije te još ima mnogo toga za naučiti. Nije točno određeno gdje živi. (Rudančić, 2015.) Sve epizode su prikazane u bijelome prostoru u kojemu su prikazani likovi i objekti. Kamera se po potrebi proteže kroz prostor te se tako dobije dojam bližega i daljega. (Spady, 2016.)

Animirani ciklus spada u žanr obrazovanja jer kroz zabavno učenje ima svrhu pružanja znanja. Educira djecu o funkcijama i svrhama različitih objekata, poput telefona, kišobrana, oblaka, radija... Također uči djecu o samom konceptu oblika ili boje. (Shaikh, Azam 2016.) Mery i suradnici navode kako Pocoyo služi kao veoma učinkovit medij pomoću kojega djeca poboljšavaju svoj vokabular. Proveli su studiju u kojoj su djeca gledala animirani film Pocoyo, ponavljala riječi koje su čuli te radili aktivnosti s profesorima. Dodali su vizualnu komponentu, odnosno animirani film te tako privukli veću pažnju učenika. Dodavanjem animacija usmenoj prezentaciji su olakšali pamćenje informacija djeci. Došli su do zaključka da je animirani film moćan medijski alat te se može učinkovito koristiti za promicanje razumijevanja. Također navode kako je korištenje animiranog filma Pocoyo učinilo učenike aktivnijima u učenju vokabulara te se povećala motivacija učenika jer je Pocoyu moguće pronaći velik broj vizualnih i auditivnih alata.

Jedan od najvažnijih ciljeva animiranog ciklusa je učenje mladih o vrijednostima prijateljstva. Uz obrazovanje djece Pocoyo služi socio-kulturalnom razvoju djece te im prenosi pravilne moralne i društvene vrijednosti. U današnje doba djeca provode veliku količinu vremena pred ekranima te je veoma važno osigurati zdravu dozu obrazovanja. To je veoma bitno jer je utvrđeno da je izlaganje djece negativnome sadržaju opasno za razvoj dječje osobnosti i mentalno zdravlje. Djeca često oponašaju pokrete i postupke likova pa se i tako počinju agresivno ponašati jer su tako i sami vidjeli. U Pocoyu je stavljen naglasak na prosocijalne potrebe male djece te ih potiču animacijom koja prenosi dobre moralne vrijednosti dijeljenja i suradnje. Također je stavljen naglasak na važnost emocionalne

inteligencije gdje djeca uče o prepoznavanju i upravljanju vlastitim i tuđim emocijama. (Shaikh, Azam 2016.)

Kognitivna lingvistika akademski je pristup koji se bavi središnjim značajem kognicije u ljudskoj komunikaciji. Proučava značenje, a ne strukturu, to jest pokušava povezati pojavu značenja sa spoznajom i iskustvom. U Pocoyu možemo pronaći mnoge alate kognitivne lingvistike, a jedna od njih je miješanje. Istražili su je Turnera i Fauconniera u dvadesetima te su je detaljnije objavili 2002. godine u njihovoj knjizi. Kasnijih godina prihvaćena je i od strane drugih istraživača. U Pocoyu primjer miješanja vidimo u liku Pocoyovog prijatelja Pata. Jedna karakteristika je da je on životinja, ima žuto tijelo, kljun i način na koji se glasa. S druge strane su njegove ljudske karakteristike gdje ima izgrađen karakter, razvijen lokomotorni sustav, pokreće rukama te nosi odjeću. Kod njega primjećujemo miješanje životinjskoga i ljudskoga. (Spady, 2016.)

David McNeill je krajem 20. stoljeća utvrdio važnost gesta te njihovu važnost za komunikaciju. U Pocoyu gesta povezuje gledatelja s Pocoyom pružajući interakciju sličnu onoj koju bi dijete imalo s drugom osobom. Pocoyo često koristi svoje tijelo, a ne jezik, kako bi izrazio smjer. Primjer epizode u kojoj pripovjedač upita „što mislite da biste danas željeli učiniti?“, kamera prati Pocoyovu gestu te se kadar prebacuje na telefon. Tako Pocoyo pripovjedaču daje fizički odgovor, umjesto vokalnoga. (Spady, 2016.)

Ime Pocoyo se sa španjolskog prevodi kao „mali ja“ te dolazi do poistovjećivanja gledatelja s Pocoyom jer gledatelj doživljava Pocoyov svijet jednak svome, kao da sudjeluje u njemu. Pocoyo upoznaje gledatelje sa svakodnevnim stvarnim konceptima, uključivanjem gledatelja u istraživanje predmeta, znakova i situacija na zaslonu. Gledatelja se potiče na interakciju s pripovjedačem te da se poistovjeti s Pocoyom i njegovim svijetom. Interakcija s gledištem u Pocoyu uvlači gledatelja u priču, dok miješanje stvara nove okvire. Kako publika i Pocoyo govore i odgovaraju jedni drugima, gledatelja se dublje uvuče u njihov razgovor i potiče na interakciju u razmjeni. Interakcija u razmjeni, zajedno s vanjskim promatranjem, daje gledatelju sveobuhvatnije razumijevanje narativnog sadržaja. Uključivanje pripovjedača omogućuje uključivanje publike u razmjenu između likova jer je Pocoyo jedini koji govori riječima, a ne isključivo nejezičnim zvukovima. (Spady, 2016.)

Pocoyo je zbog svojih pozitivnih osobina popularan među djecom, ali i odraslima. Pumares i suradnici (2015) navode kako proizvođači sadržaja za njegovu distribuciju imaju velik izbor. Proizvođači Pocoyja odlučili su se za veliku digitalnu platformu YouTube gdje

Pocoyo ima svoju stranicu. Također navode da je internet i dalje samo nadopuna, a ne zamjena za gledanje sadržaja na televiziji. Shaikh, Azam (2016.) pišu kako će epizode o Pocoyu pomoći roditeljima da odgovore na mnoga pitanja s kojima se djeca susreću u prvim godinama života te smatraju da je gledanje animiranih filmova odličan plan učenja.

4. ISTRAŽIVANJE

4.1. Cilj istraživanja

Cilj istraživanja je otkriti važnost zvuka u animiranom ciklusu Pocoyo po mišljenju predškolske djece. Djeci je puštena jedna epizoda animiranog ciklusa te su na temelju nje postavljena pitanja vezana za zvuk te sam animirani film.

4.2. Postupak istraživanja

Istraživanje je provedeno u predškolskoj ustanovi u Zagrebu te je sudjelovalo ukupno 42 djece. Djeca su podijeljena po dobnim skupinama. U prvoj skupini sudjelovalo je 11 djece u dobi od dvije do tri godine. U drugoj skupini sudjelovalo je 16 djece dobi od četiri do 5 godina. A u zadnjoj, trećoj skupini je sudjelovalo 15 djece u dobi od šest do sedam godina. Svaka skupina podijeljena je u dvije manje skupine. Jedan dio djece je gledao epizodu animiranog ciklusa Pocoyo sa zvukom, a drugi bez zvuka.

Djeca su bila u dvije prostorije te u blizini nije bilo drugih distrakcija kako bi se fokusirali na gledanje animiranog filma. Prikazan je na laptopu, a djeca su sjedila stolicama na dovoljnoj udaljenosti na kojoj vide ekran i što se događa.

Nakon što su obje skupine pogledale animirani film, zajedno su na kraju pogledali drugi puta, ali ovaj puta svi sa zvukom.

Djeci je puštena epizoda „Mjehurići“ koja je sinkronizirana na hrvatski jezik.

https://www.youtube.com/watch?v=Nu7WTSuarsc&list=PL95HgPQRNfFSLUvWKxqDfE583_KxaT72O&index=8

Epizoda započinje kao svaka uvodna epizoda Pocoya s upoznavanjem s likovima. Likovi u ovoj epizodi su Pocoyo, slon Eli i pas Lula. Pocoyo puše mjehuriće, a Lula se zabavlja bušeći. Eli bi također htjela puhati mjehuriće, ali se Pocoyu ta ideja ne sviđa. Pocoyo i Eli se posvađaju te svatko završi s jednim dijelom te ne mogu zasebno puhati mjehuriće. Lula je tužna jer nema više mjehurića. Pripovjedač upita može li netko

pomoći Pocoyu i Eli, publika odgovora kako bi se trebali udružiti. Na kraju epizode Pocoyo i Eli se udruže i zajedno pušu mjehuriće, dok se Lulu zabavlja bušeći ih.

4.3. Postavljena pitanja djeci

Na početku je djeci objašnjeno što će toga dana raditi. Da će gledati jedan animirani film sa zvukom ili bez zvuka, ovisno o skupini u kojoj su se nalazili. Prije gledanja animiranog filma djeci su postavljena pitanja:

Gledate li crtiće kod kuće?

Znate li što je to govor?

Znate li što je to šum?

Znate li što je to tišina?

Znate li što je to glazba?

Epizoda animiranog ciklusa Pocoyo bila je stavljena na laptop pa je djeci postavljeno pitanje „Znate li koji crtić je ovo?“

Tijekom filma postavljeno je pitanje: „Što se događa u crtiću?“

Nakon pogledane epizode postavljen je najveći broj pitanja:

Kako se zovu likovi u crtiću?

Što se dogodilo u crtiću?

Kako je crtić završio?

Čujete li zvukove koje proizvode predmeti?

Jeste li negdje čuli govor?

Jeste li primijetili tišinu?

Je li bilo šuma u crtiću?

Jeste li čuli glazbu te u kojim dijelovima u crtiću?

Djeci koja su gledala bez zvuka također su postavljena pitanja:

Jeste li razumjeli što se događa u crtiću?

Mislite li da ima glazbe/govora/tišine/šuma u određenim dijelovima u crtiću?

5. REZULTATI

Prva skupina – djeca od 2 do 3 godine

U istraživanju je sudjelovalo 11 djece.

Gledanje epizode sa zvukom

Prije gledanja epizode animiranog ciklusa Pocoyo na postavljena pitanja nije odgovorila većina djece. Na pitanje gledaju li doma crtiće većina je odgovorila „Da.“ A jedan dječak je dogovorio punom rečenicom.

Dječak Marko (3 godine): „Ja gledam doma crtiće.“

Na pitanja o šumu, govoru, tišini i glazba nisu odgovarali te je nakon objašnjenja svakog pojma epizoda pokrenuta. Pozorno su pratili, te su ponavljali neke riječi i uzvike tijekom gledanja.

Nisu zapamtili imena likova, ali su znali neke stvari reći što se događalo u crtiću.

Djevojčica Iva: „Svađali su se!“

Djevojčica Marija (2 godine) na pitanje zašto su se svađali odgovara „Jer nema balona.“

Na pitanje ima li glazbe u crtiću nekolicina odgovara s „Da“, ali ne znaju točno reći gdje niti da li je bilo tijekom cijele epizode ili samo kratko.

Na pitanja ima li tišine ili šuma nemaju odgovore. Na pitanje gdje su prepoznali govor dvoje od šestero djece odgovara: „U crtiću.“

Na pitanje „Što se događalo u crtiću?“, „Puhali su balone i svađali su se.“ „Svađali su se.“ „Pas je bušio balone.“ „Svađali su se zato jer nema balona više.“ „Slon je sve popuho.“

Kako je završio crtić?: „Puhanje balona i otišli su gore.“ „Bili su sretni“ „Bili su ili sretni ili tužni.“ „Ljutili su se kad su želili uzet balončice. Jedan drugom.“

Većinu vremena ponavljali su odgovore nakon prvog djeteta.

Gledanje epizode bez zvuka

Prije gledanja na pitanje „Gledaju li crtiće kod kuće?“ skupno su odgovorili „Da!“ Na ostala pitanja samo je jedan dječak (3 godine) na pitanje „Znaju li što je govor?“ odgovara: „Ovo šta radimo.“

Tijekom gledanja postavljaju pitanja „A kako se on zove?“ te govore stvari koje primjećuju. : „Bebaa!!“ „Zalio je cvijet.“ „Slon“ „Pas“ „Vau vau“(ponavljanje svaki puta kada vide psa) „Balončić!!“ „Puknuo je“ „Nema balona“ „Puno balonaa“

Nisu svi fokusirani na gledanje animiranog filma, razgovaraju jedni s drugima, žele se ići igrati.

Na pitanje „Mislite li da ima glazbe u pozadini?“ djevojčica (3 godine) odgovara da ima, a djevojčica (2 godine) odgovara da nema.

Na pitanje „Što se događalo u crtiću?“ djevojčica(3 godine) odgovara „Oni se svade.“

Na pitanje misle li da netko govori u crtiću te je li bilo glazbe nitko ne odgovara.

Na pitanje „Jesu li razumjeli što se događa u crtiću?“ odgovaraju: „Gotovo je“ „Oćemo nešto drugo“ „On mu je uzeo balone“ „Pas je onako pucao balone“ „I skakao je“

Na zadnje pitanje „Je li netko pričao u crtiću?“ ne odgovaraju te vrlo brzo mijenjaju temu s upitima „Možemo se ići igrati?“

Druga skupina – djeca od 4 do 5 godina

U istraživanju je sudjelovalo 16 djece.

Gledanje epizode sa zvukom

Prije gledanja epizode jedan dječak je rekao kako doma gleda taj crtić kada je vidio sliku na ekranu laptopa. Ostala djeca nisu znala koji je to ctani film. Svi su odgovorili s „Da“ kada im je postavljeno pitanje gledaju li kod kuće crtiće.

Na pitanje što je govor odgovaraju većina djece se javlja da odgovori. „To je kada mi pričamo.“, „Ovo šta sada radimo.“, „Kada se čuje glas.“ Iako se većina djece javila nakon prvih odgovora ostatak je samo ponavljao za ostalom djecom ili su šutili i rekli da ne znaju.

Na pitanje što je to tišina opet se javlja nekoliko djece. Prvi dječak (4 godine) kada ga prozovem da kaže šuti i ne zna odgovoriti. „Kada je tiho.“, „Kada se ne čuje ništa.“ su odgovori koje dvoje djece reklo, a dvoje nakon ponovilo. Ostala djeca nisu odgovorila na pitanje.

Nisu znali odgovoriti na pitanje „Što je to šum?“ A na pitanje što je to glazba su odgovorili „Kada čujemo muziku!“, „Kada svira nešto.“, ostatak djece nije odgovorio. Većinom su odgovarala ista djeca.

Detaljnije su im objašnjeni pojmovi te je puštena epizoda.

Tijekom filma se smiju te komentiraju što se događa u crtiću. „Super je crtić.“, „Šta to njuši?“, „Ko to puše balone?“, „Eli i Pocoyo!“, „Book!“ (mašu prema ekranu)... Pozorno prate što se događa te raspoznaju emocije likova. Postavljaju puno pitanja tijekom gledanja epizode.

Tijekom postavljenog pitanja „Kada Pocoyo priča ovdje (dio u epizodi kada Pocoyo kaže „Nema mjehurića.“) je li to govor, šum, tišina ili glazba?“, samo se jedan dječak javlja i odgovara „Tišina.“

Nakon gledanja epizode, svi su zapamtili ime Pocoyja, a samo jedna djevojčica (5) ime slona. Nisu zapamtili imena drugih likova.

Pričali su što su zapamtili iz crtića: „Lulu je bila tužna.“, „Tražila je mjehuriće, a oni mu nisu dali.“, „Slon se ljutio zato šta nije mogao puhati balone.“ „I Pocoyo.“, „Oni su se nadurili.“ „Da to nije lijepo.“...

Djevojčica Ana (4 godine) javljala se da odgovori na sva pitanja, ali kada bi došla na red ne bi znala na njih odgovoriti. Od osmero djece u skupini njih petero se aktivno javljalo da odgovara na pitanja, ostala djeca su samo sjedila i šutila.

„U kojim dijelovima epizode smo imali govor?“, Pocoyo je pričao“., „I slon isto.“ Petero djece je potvrdilo da u epizodi ima govora, ali nisu svi odgovorili gdje točno.

„Jeste li čuli glazbu?: „Jesmo“ – troje djece je potvrdio, a ostali nisu odgovorili na pitanje. Na pitanje ima li puno glazbe ili malo dječak (4) rekao je da ima samo malo, a djevojčica (5) je rekla kako ona misli da je bilo puno.

Na postavljeno pitanje „Je li bilo tišine u crtiću?“ dvoje djece je odgovorilo pozitivno, a jedno negativno. Ostala djecu su počela gubiti koncentraciju te postavljati nepovezana pitanja te pričati nepovezane priče.

„Kako je završio crtić?“, „Bili su ljuti i...“ (dječak, 4 godine) nije odgovorio do kraja na pitanje, „Bili su sretni.“, „I zajedno su izgrili.“

Gledanje epizode bez zvuka

Prije gledanja epizode petero od osmero djece je reklo da kod kuće gledaju taj crtić. Dječak (5) je naveo i ime „Pocoyo“ kada im je postavljeno pitanje znaju li onda kako se zove.

Na pitanje znaju li što je to govor jedna djevojčica je rekla da je to kada mi pričamo, ostala djeca nisu odgovorila na pitanje.

Kada im je postavljeno pitanje „Znate li što je to tišina?“ svi su odgovorili s „Da“. Dječak(4) – „To je kad smo tiho.“

Na postavljeno pitanje „Znate li što je to glazba?“ samo je jedan dječak odgovorio: „To je kad plešemo.“, a ostala djeca nisu odgovorila na pitanje. Nisu znali odgovoriti na pitanje što je to šum.

Nakon detaljnije objašnjenih pojmova puštena je epizoda.

Na prvo pitanje „Mislite li da sada ima glazbe (uvodna scena)?“ sva djeca su odgovorila s „Ne“. Tijekom gledanja ispitivali su „Kada će muzika?“ i zašto se ne čuje ništa.

Opisivali su što se događa: „Sad njuška balone.“, „Na repu mu je.“, „On puše balone.“... Prepoznavali su emocije likova: „Sad je pas sretan.“, „Ljuti su svi.“; „Jer mu je uzeo iz ruke.“, „To nije lijepo.“

Na pitanje smatraju li da netko priča u crtiću troje od osmero djece je odgovorilo s „Ne“.

Dječak (5): „Sad je on nešto pričao.“, „Ovaj sa kapom.“

Ostala djeca su, nakon što je prvi dječak rekao kako misli da je Pocoyo sada pričao, ponavljala da su čuli da netko priča, slon i Pocoyo.

U dijelu epizode kada pas zavija, dječak (5) je rekao „Sad je rekao Vauu!“, pa su ostala djeca promatrala kada će ponovno izgledati kao da laje.

Nakon gledanja epizode postavljeno im je pitanje „Jeste li mogli čuti kako se zovu likovi?“ Većina djece je rekla Pocoyo i Eli jer su prije gledali, a dječak (4) je pitao „A zašto nismo ništa mogli čuti?“

„Znate li što se događalo u crtiću?“: „Ljutili su se i posvađali su se.“ je ponovilo troje djece, „Onda su bili sretni i puhali balone.“, „I peso je probušio sve balone.“... Sva djeca su se javljala da odgovore na pitanje, ali su većinom ponavljala jedni za drugima.

Na pitanje „Je li bilo govora?“ petero od osmero djece je odgovorilo je „Ne“, ostali nisu odgovorili na pitanje.

Kada im je postavljeno pitanje jesu li čuli glazbu svi su odgovorili „Ne“. A onda su postavljali pitanja zašto nisu mogli ništa čuti.

Nakon što su odgovorili počeli su pričati kakvu glazbu doma slušaju te o drugim tema.

„Je li vam bilo teže gledati crtić bez zvuka?“: Dvije djevojčice (4 i 5) odgovorile su da im nije bilo teže, a djevojčica (5) je rekla da joj je bilo teže, na pitanje zašto je rekla: „Zato što nisam ništa čula i nije bilo muzike.“

„Jeste li čuli kako je netko pričao?“: Djevojčica (4): „Ja sam malo čula.“, troje djece je odgovorilo s „Ne“.

Treća skupina – djeca od 6 do 7 godine

U istraživanju je sudjelovalo 15 djece.

Gledanje epizode sa zvukom

Prije gledanja epizode djeci su postavljena pitanja.

„Znate li što je to govor?“ – dječak (7 godina) odgovara: „To je kada netko govori.“, djevojčica (6): „Govor je kada govorimo.“

„Znate li što je to tišina?“ – dječak (6): „Tišina je kada jako šutimo.“, dječak (7): „Kada je tiho i ne čuješ ništa.“, djevojčica (6): „Ni šapnut.“, dječak (6): „Kao da je prazan vrtić.“

Više djece je sudjelovalo u odgovaranju na drugo pitanje, nego na prvo.

„Znate li što je to šum?“ – djevojčica (6): „Kada nešto šumi.“, druga djeca nisu odgovorila na pitanje

„Znate li što je to glazba?“ – dječak (7): „Glazba je kad se čuje.“, djevojčica (7): „To je kada svira nešto.“

Nakon svakog pitanja djeci je detaljnije objašnjen pojam ako je to bilo potrebno. Puštena je epizoda te je na početku gledanja šestero od sedmero djece komentiralo kako su gledali taj crtić kod kuće.

Tijekom gledanja pozorno su pratili što se događa te odgovarali na pitanja koje je pripovjedač postavljao, na primjer na pitanje pripovjedača „Može li netko pomoći Pocoyu i Eli?“, odgovarali su „Pa daj ti njemu štapić.“ i „Zajedno trebaju.“

Na pitanje je li im se svidio crtić nakon gledanja, sva djeca odgovaraju „Da“.

„Jeste li zapamtili imena likova?“ - djevojčica (6): „Pas je Luli.“, djevojčica (7): „Slon se zove Eli.“

Na pitanje „Je li bilo glazbe?“ sva djeca su odgovorila s „Da“. A na pitanje „Gdje?“ djevojčica(6) odgovara: „U crtiću!“. Dječak (7): „Bilo je puno glazbe.“, dječak (7): „Tijekom cijelog crtića.“

„Je li bilo govora u crtiću i gdje?“ – četvero od sedmero djece je odgovorilo „Da“, djevojčica (7): „Da, Pocoyo je govorio.“, troje djece nakon djevojčice je ponovilo da je Pocoyo govorio. Dječak (7): „I još jedan striček je govorio.“

„Znate li tko je taj *striček* koji je pričao? Jeste li čuli za pripovjedača?“ – sva djeca su odgovorila kako ne znaju tko je to.

„Jeste li čuli šum u crtiću?“ – djevojčica (7): „Ja sam čula nečije korake.“, djevojčica (6): „Šum je kad pušeš balončiće.“, dječak (7): „I kad pukne balončić.“

„Je li bilo tišine i ako je gdje?“ – djevojčica (7): „Kad su se naljutili.“, dječak (6): „Bilo je samo kratko.“

„Što se još događalo u crtiću?“ – djevojčica (6): „Balončići.“, dječak(6): „Pocoyo je puhao balončiće.“, djevojčica (7): „I slon je puhao!“, dječak (6): „I onda su se naljutili.“, djevojčica (6): „Zato jer niko nije mogao puhati balončiće bez da se dogovore.“ „I onda je rekao taj striček očemo pomoć Pocoyu.“, djevojčica (7): „I onda su se sprijateljili i puhali balone.“

„Kako je završio crtić?“ – dječak (6): „S balonima.“, djevojčica (7): „I bili su sretni.“, djevojčica (6): „I zabavno je završio.“

Na kraju je djevojčica (7 godina) pitala: „Kako se zove onaj striček koji je pričao?“

„Mislite da će vašim prijateljima biti teže gledati crtić bez zvuka?“ – sva djeca su odgovorila s „Da.“, dječak (7): „Mi smo gledali sa zvukom, nama je bolje.“

Gledanje epizode bez zvuka

Prije gledanja epizode djeci je postavljeno pitanje „Mislite li da će vam biti teško gledati crtić bez zvuka?“ Sva djeca su odgovorila da će im biti teško. Dječak (7): „Ja volim kad čujem.“, dječak (6): „Da jer ništa ne čujem.“

„Znate li što je to govor?“ – djevojčica (6): „To je dok netko govori.“, dječak (6): „Kada govorimo.“

„Znate li što je to glazba?“ – djevojčica (7): „To je kad nešto svira.“, djevojčica (6): „Kada neko pjeva.“, dječak (7): „Kad neko pusti glazbu.“

„Znate li što je to tišina?“ – dječak (6): „To je dok netko šuti.“, djevojčica (7): „Dok nitko ne priča.“, dječak (6): „Kad je sve tiho.“, djevojčica (6): „Kad je netko tiho.“, dječak (7): „Kad netko ne priča.“, dječak (7): „Kad se ne čuje.“

„Znate li što je to šum?“ – djevojčica (7): „To je kad šumi šuma.“, dječak (7): „To je kad nešto čujemo.“

Potrebni pojmovi su detaljnije objašnjeni pa je puštena epizoda. Petero od osmero djece je reklo da je gledalo Pocoyja.

Djevojčica (7) je na početku upitala zašto izgleda tako kao da nije stvarno. Objašnjen im je pojam animacija te su djeca bila zainteresirana i sama nadopunjavala objašnjenje.

Dječak (6): „Ja čujem.“ govori na početku epizode.

Tijekom epizode postavljeno im je pitanje „Mislite li da ima glazbe u ovom djelu crtića?“ Troje od osmero djece je odgovorilo da nema glazbe, djevojčica (7) je odgovorila „Ja mislim da laje sad.“, a dječak (7) je rekao „Oni nikad ne govore, samo govore nešto hmm hmm hmm.“ Na to mu djevojčica koja je rekla kako misli da sad laje odgovara „Nee, to govore samo oni hmm hmm, a onda neki striček govori umjesto njih.“

Dječak (6): „Ja ništa ne čujem.“, djevojčica (7) mu odgovara „To je zato što je to bez glasa.“

„Što mislite da se sada događa?“ – djevojčica (7): „Slon želi balončiće, a on mu neda.“, dječak (7): „I sad se Pocoyo naljutio.“, djevojčica (6): „Taj slon je baš bezobrazan jer

mu uzima iz ruke.“, dječak (6): „Bez pitanja. I sad svako ima jedan.“... Nastavljaju opisivati što se događa te prepoznaju emocije likova.

Dječak (7): „Sad oni tamo pričaju.“, djevojčica (7): „Sad pas laje.“, dječak (7): „Sad je rekao vau vau.“, Djevojčica (7): „Sad mu je onaj rekao očemo zajedno.“

„Je li bilo zvukova u crtiću?“ – troje djece odgovara da nije bilo zvukova, djevojčica (7) odgovara: „Lajao je pas, ali se nije čulo i ono kad je rekao očemo zajedno.“, djevojčica (6): „I bušili su se baloni pa se čulo.“, dječak (7): „Nije se čulo kad je slon napravio ono sa surlom.“, djevojčica (7): „I čuje se kad pas skoči i s nogama u pod lupi.“

„Mislite li da je bilo glazbe?“ – četvero djece je potvrdilo da je bilo glazbe, dječak (6): „Na početku i na kraju ja mislim.“, druge dvije djevojčice su se složile s njime

„Je li bilo tišine?“ – djevojčica (7): „Da, ono kad su se naljutili.“, dječak (6) i djevojčica (6) su se složili i rekli kako je samo tu bilo tišine

„Je li bilo šuma? – dvoje djece je reklo kako nije bilo, dječak (6): „Je, je, je.“, djevojčica(7): „Je, kad su disali.“, dječak (7): „Kad je hodao.“, dječak (6): „Kad je balon puknuo.“

Na pitanje „Mislite li da bi vam bilo lakše gledati da je zvuk bio uključen? sva djeca su odgovorila „Da“.

6. RASPRAVA

Istraživanje se provelo u tri dobne skupine. Po dobivenim rezultatima, djeca iz najmlađe skupine su najmanje sudjelovala u odgovaranju na pitanja. Odgovori djece su bili jedna riječ ili kratke rečenice. Djeca vrlo brzo gube koncentraciju. Od jedanaestero djece u dobnoj skupini, samo jedno dijete je znalo odgovoriti na jedno pitanje, od postavljenih prije gledanja epizode Pocoya. Ako usporedimo skupinu koja je gledala Pocoya sa zvukom (A skupina) i skupinu koja je gledala bez zvuka (B skupina) dolazimo do zaključka kako su bolje razumjeli što se događa u epizodi ona djeca koja su gledala sa zvukom. Djeca iz B skupine su tijekom gledanja epizode postavljala puno više pitanja od djece iz A skupine. Nisu razumjeli što se događa pa su neka djeca u potpunosti izgubila koncentraciju i zainteresiranost za gledanje animiranog filma. Prije gledanja epizode detaljno su im objašnjeni pojmovi glazbe, šuma, govora i tišine kako bi razumjeli na što obraćati

pozornosti. Dio djece iz A skupine su uspjela prepoznati glazbu i govor u epizodi, ali nisu znali odgovoriti gdje točno. Djeca iz B skupine nisu znala prepoznati pojmove u epizodi, tijekom gledanja su dvije djevojčice bile podijeljene ima li glazbe ili ne. Ostala djeca nisu sudjelovala u odgovaranju na pitanja. Kada im je postavljeno pitanje „Što se događalo u crtiću?“ djeca iz A skupine su detaljnije opisala radnju animiranog filma od djece iz B skupine. Obje skupine su zajedno za kraj pogledale animirani film sa zvukom. Djeca iz A skupine nisu bila toliko zainteresirana kao djeca iz B skupine. Kako su prvi puta gledali bez zvuka nisu u potpunosti razumjeli što se događa pa su drugi puta pomnije pratili što se događa te opisivali epizodu, likove i njihova djela. Usporedbom A i B skupine primjećujemo da je djeci mlađe dobne skupine bilo zanimljivije gledati animirani film sa zvukom te su ga lakše pratili.

U srednjoj dobnoj skupini u istraživanju je sudjelovalo 16 djece. 6 od 16 djece je odmah na početku spomenulo kako su već gledali Pocoya. Djeca koja su gledala epizodu sa zvukom (C skupina) sudjelovala su u odgovaranju na pitanja, ali ne sva. Znala su odgovoriti na većinu pitanja koja su im postavljena prije gledanja epizode, osim pitanja „Što je to šum?“. Većinom su se javljala ista djeca, a ostatak skupine je ponavljao odgovore. Primjećujemo da iako nisu znali samostalno odgovoriti na pitanje, htjeli su sudjelovati u odgovaranju. Tijekom gledanja epizode postavljali su pitanja, opisivali radnju epizode te likove i njihove emocije. Nakon gledanja animiranog filma na postavljena pitanja samo je dio djece odgovarao. Bili su podijeljeni, a po odgovorima možemo primijetiti kako je jedan dio djece iz skupine samo pogađao kako bi sudjelovao u odgovaranju. Pred kraj su počeli gubiti koncentraciju te pričati nepovezane priče, ali unatoč tomu su odgovorili na zadnje pitanje. Dio djece koja su gledala epizodu animiranog filma bez zvuka (D skupina) znala su odgovoriti na pitanja postavljena prije gledanja epizode s jednostavnim odgovorima odnosno rečenicama. Nisu znala odgovoriti na pitanje „Što je to šum?“. Kada im je puštena epizoda ispitivali su zašto se ništa ne čuje, a na pitanje „Mislite li da ima zvuka (uvodna scena)?“ sva djeca su odgovorila s „Ne“. Tijekom epizode su opisivali što vide da se događa, a nisu misli da itko govori kada im je postavljeno pitanje. Nakon nekoliko trenutaka jedan dječak je rekao da je Pocoyo sada pričao, a nakon tog odgovora je većina djece počela govoriti da čuju kako likovi pričaju. Primjećujemo kako djeca nisu bila sigurna pa su pratila dječaka koji je pretpostavio da je čuo nešto. Tijekom odgovaranja na pitanja u dosta slučajeva su ponavljali odgovore jedni za drugima jer su htjeli sudjelovati, ali nisu samostalno znali odgovoriti na neko pitanje. u dijelu epizode kada Lulu zavija te se iz vizualnoga to može vidjeti, dječak (5 godina) je rekao kako je vidio da on sada laje. To je

potaknulo ostalu djecu da prate pokrete psa da vide kada će ponovno zalajati. U tom trenutku djeca nisu rekla kako su ga čula, shvatila su da nema zvuka i fokusirala su se na sliku, to jest na pokrete likova kako bi vidjeli na njihovim licima proizvode li kakve zvukove iako ih oni ne čuju. Nakon gledanja su znali opisati što se događalo u epizodi, ali im nije bilo jasno zašto nisu mogli ništa čuti. Kada su im postavljena pitanja jesu li čuli govor i glazbu, odgovorili su da nisu te su također počeli ispitivati zašto nisu mogli čuti. Nakon pitanja su skrenuli s teme te počeli pričati jedni s drugima. Kada im je postavljeno pitanje je li im bilo teže gledati crtić bez zvuka, dvije djevojčice rekle su da nije, a djevojčica (5 godina) je rekla kako je jer nije ništa čula i nije bilo glazbe. Na pitanje je li netko pričao, troje djece je dogovorilo s ne. Primjećujemo kako djeca u srednjoj dobnoj skupini žele sudjelovati u odgovaranju, pa daju samostalne odgovore, a također ponavljaju i tuđe. Djeca iz C i D skupine su podjednako opisivala što se događa tijekom gledanja, ali su djeca iz D skupine bila više zbunjena jer nisu ništa čula. To ih je zbunjivalo pa su počeli govoriti kako čuju zvukove iako ni sami nisu bili sigurni u to. Imali su više pitanja od djece iz C skupine, a pitanja su većinom bila vezana za zvuk i zašto ništa ne čuju. Nakon nekoliko objašnjenja djeci iz D skupine kako animirani film nema zvuka počeli su više pratiti sliku kako bi razumjeli što se događa te su po izrazima na licima likova uočavali govor i šum. Iako nisu znali odgovoriti na pitanja nakon gledanja o glazbi, govoru, šumu i tišini, tijekom gledanja su samostalno izražavali gdje misle da netko priča ili proizvodi zvukove. Kada su sva djeca iz C i D skupine zajedno gledala epizodu Pocoya sa zvukom primjećujemo kako su pozornije pratila djeca iz D skupine jer im je bilo jasnije što se događa. Kada je došla scena u kojoj pas Lulu zavija, dječak (5 godina), koji je tijekom gledanja s D skupinom rekao da pas laje, je oduševljeno izjavio kako je pogodio i kako pas tu laje. Kada im je postavljeno pitanje smatraju li da je lakše gledati Pocoya s ili bez zvuka, sva djeca koja su odgovorila (10 od 16 djece) je potvrdilo da je lakše gledati sa zvukom. Djeca iz C skupine su rekla kako ne bi čula što se događa, a djeca iz D skupine da nisu čula glazbu niti kako pričaju.

Iz starije skupine u istraživanju je sudjelovalo 15 djece. Velik broj djece iz skupina je sudjelovao u odgovaranju na pitanja, ovisilo je o pitanju te koliko su znali. Znala su odgovor na pitanja što je to govor, tišina, šum i glazba. Djeca koja su gledala epizodu sa zvukom (E skupina) pozorno su pratila što se događa te su odgovarala na pitanja pripovjedača. Svidio im se animirani film te su zapamtili imena likova. Sva djeca iz skupine su potvrdila da je bilo glazbe u epizodi, neki su detaljnije rekli da je bila u cijelom crtiću. Kada im je postavljeno pitanje je li bilo govora u epizodi, dio djece je odgovorio da je, a neki su i detaljnije odgovorili na pitanje. Složili su se da je Pocoyo govorio, a dječak (7 godina) je

spomenuo kako je jedan *striček* govorio. Nisu znali tko je on, ali su ga svi čuli pa im je objašnjeno tko je to pripovjedač. Znali su prepoznati šum i tišinu u animiranom filmu te opisati što se događalo u filmu. Sva djeca su se složila kako će djeci iz druge skupine biti teže gledati Pocoya jer nema zvuka: „Mi smo gledali sa zvukom, nama je bolje.“ (dječak, 7) Djeca koja su gledali animirani film Pocoyo bez zvuka (F skupina) na pitanje „Mislite li da će vam biti teško gledati crtić bez zvuka?“ odgovorila su da misle kako hoće jer vole kada crtić ima zvuk te vole čuti što se događa. Djeca su bila zainteresirana za izgled likova te općenito izgled crtića pa im je objašnjen pojam animacije. Petero od osmero djece je gledalo Pocoya kod kuće pa kada im je postavljeno pitanje misle li da ima glazbe ili govora dio djece je odgovorio da nema. A dječak (7 godina) je rekao kako oni nikad ne pričaju nego govore „hmm hmm hmm“, djevojčica (7 godina) mu je rekla kako oni tako govore, a neki *striček* govori umjesto njih. Tijekom gledanja su se žalili kako ništa ne čuju, ali su im druga djeca odgovarala da je to „zato što je to bez glasa.“ Iz samo vizualnoga znali su reći što se događa u epizodi, prepoznati emocije likova te prepoznati kada netko priča te kada je pas zavijao. Te je to djevojčica (7 godina) navela kao odgovor na pitanje je li bilo zvukova iako je troje djece reklo kako zvuka nema. Potvrdili su kako je u epizodi bilo i glazbe i tišine i šuma te naveli primjere. Na postavljeno pitanje smatraju li da bi im bilo lakše gledati Pocoya sa zvukom sva djeca su odgovorila s „Da“. Iako su skupine E i F gledale animirani film s i bez zvuka jednako su bili zainteresirani te su jednako znali ispričati što se događalo u epizodi. Iako nisu imala uključen zvuk gledajući, djeca iz F skupine su uspjela prepoznati govor, tišinu, šum i glazbu. Nisu sva djeca sudjelovala u odgovaranju, a neka djeca su se dvoumila oko nekih pitanja. Uspoređujući skupine E i F dolazimo do zaključka da su djeca starije dobne skupine bila zainteresirana za animirani film. Djeca iz F skupine su se malo više namučila kako bi prepoznala govor jer nisu bili sigurni iako su pratili likove i njihove radnje. Djeca iz obje skupine su se složila da im je lakše gledati Pocoya sa zvukom jer mogu čuti pripovjedača te glazbu i ostale zvukove.

Kada bi uspoređivali skupine po njihovoj dobi, dolazimo do zaključa kako djeca iz mlađe dobne skupine najbrže gube pozornost te im je puno teže gledati Pocoya bez zvuka. Neka djeca su teže pratila i sa zvukom te nisu znala odgovoriti na pitanja. Bez zvuka nisu znali što se događa, mogli su samo pratiti Pocoya i njegove prijatelje te mjehuriće. Nisu čuli pa su im se odgovori sastojali od stvari koje vide na ekranu, a na pitanja ima li govora, glazbe, šuma i tišine, odgovori su za sve bili „Ne“. Djeca iz srednje dobne skupine imala su više pozornosti od djece iz mlađe skupine. Također su se složili da im je bilo lakše gledati Pocoya sa zvukom, ali ona djeca koja su gledala bez zvuka su uspjela shvatiti više stvari od

djece iz mlađe skupine koja su gledala bez zvuka. Znali su više odgovora na pitanja prije i poslije gledanja epizode te su shvatili da nema zvuka i više se fokusirali na sliku kako bi razumjeli što se događa. nisu sva djeca bila sigurna u sebe pa su često ponavljali jedni za drugima. Djeca iz starije skupine znala su detaljnije odgovoriti na pitanja prije gledanja epizode. Zapamtila su puno više stvari koje su se događale u epizodi i znali su ih navesti nakon gledanja. Ona djeca koja su gledala epizodu Pocoya vrlo brzo su shvatila da nema zvuka i iako su se žalili na to, fokusirali su se na sliku kako bi shvatili radnju epizode te govori li netko ili čuje li se što. Uspjeli su samostalno zaključiti da kada mjehurić pukne se čuje zvuk. Iako nisu čuli to naveli su kao primjer šuma.

Što su djeca starija imaju više koncentracije te brže povezuju stvari. Sami zaključuju da ako nešto ne čuju ne znači da toga zapravo nema. Pocoyo je animirani film u kojem zvuk predstavlja veliki dio za shvaćanje radnje. Pripovjedač je vrlo bitan jer je poveznica između likova koji vrlo malo govore i publike, najčešće djece. On opisuje što se događa, pojasni ako se smatra da publika možda neće shvatiti te također stavlja u fokus neke stvari za koje se smatra da su bitne da ih gledatelj ne bi propustio. Istraživanje je dokazalo da iako se mogu shvatiti neke osnovne stvari kada se gleda Pocoyo bez zvuka, puno je jasnije i detaljnije sa zvukom. Također da je zvuk bitan i mlađoj i starijoj djeci kod gledanja Pocoya. Starija djeca će razumjeti više nego mlađa, ali opet ne u potpunosti te će se barem jedan dio njihovih pretpostavki svesti na nagađanja.

7. ZAKLJUČAK

Djeca su iskrena, radoznala i osjećajna bića. Mediji u današnje doba imaju veliku ulogu u dječjim životima, a jedan od oblika su animirani filmovi. Iako se najčešće smatraju filmovima za djecu, ima i onih koji ne spadaju u tu skupinu. Animirani filmovi su postali i dio obrazovanja, a i svakodnevice pa je red na odraslim osobama da ih usmjere prema onim filmovima prigodnim za njihovu dob. Djeca u animiranim filmovima pronalaze sigurnost te se poistovjećuju s likovima i njihovim ponašanjem. Zvuk je važan dio animiranih filmova jer upotpunjuje realističnost filma. Film bez i sa zvukom su dva u potpunosti drugačija filma. Zvuk u filmu dijelimo na šum, govor, tišinu i glazbu. Uz pomoć te četiri stavke upoznajemo likove i njihove karaktere, dobivamo dojam situacije, je li ozbiljna, vedra, neugodna. Pomažu nam da otkrijemo razinu napetosti te usmjeravaju pažnju gledatelja na stvari koje su bitne za tijek radnje. U ovome radu spominje se animirani ciklus Pocoyo. Pocoyo je animirani film kod kojega možemo uočiti važnost zvuka. Uz dječaka Pocoya i

njegove prijatelje, važnu ulogu ima pripovjedač koji je poveznica likova i publike. Provedeno je istraživanje u dječjem vrtiću u Zagrebu gdje se utvrdilo koliko je bitan zvuk u animiranom ciklusu Pocoyo kod predškolske djece. Zvuk veoma bitan, a pogotovo mlađoj djeci koja nisu još sposobna samostalno shvatili što se događa u filmu samo iz slike. Starija djeca brže povezuju te im je lakše pratiti samo slike i zaključiti što se događa samo iz njih. Iako uspiju zaključiti radnju samo iz slika nemaju sve detalje kao što bi dobili gledanjem Pocoya sa zvukom upravo zbog pripovjedača. Uz pomoć istraživanja zaključeno je da je predškolskoj djeci zvuk iznimno važan za gledanje animiranog ciklusa Pocoyo kako bi ga uspjeli u potpunosti shvatiti te shvatiti poruku na kraju svake epizode iz koje djeca mogu naučiti lekcije koje mogu iskoristiti u svakodnevnom životu.

LITERATURA

Knjige:

Majdenić, V. (2019.) *Mediji, tekst, kultura*. Zagreb: Ljevak

Marušić, J. i suradnici (2004.) *Alkemija animiranog filma: Povijest estetika tehnologija*. Zagreb: Meandar (Biblioteka Intermedia)

Mikić, K. (2001.) *Film u nastavi medijske kulture*. Zagreb: Educa

Paulus, I. (2012.) *Teorija filmske glazbe kroz teoriju filmskog zvuka*. Zagreb, Hrvatski filmski savez

Članci u medijima:

Dongo, C. (2015.) *The Use of Interactive Educational Animated Series to Enhance Second Language Development in Preschool Children*

<https://www.researchgate.net/publication/342424458> The Use of Interactive Educational Animated Series to Enhance Second Language Development in Preschool Children

Fouzia A Shaikh, A.A.S. Azam (2016.) *Pocoyo's Approach to Good Values, Pro-social Behavior and True Friendship for Young Viewers*
https://amity.edu/UserFiles/asco/journal/ISSUE43_4.%20Fouziya.pdf

Ilišin, V., Marinović Bobinac A., Radin F. (2001.) *Djeca i mediji: Uloga medija u svakodnevnom životu djece* Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži i institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Zagreb, 2001., 175.str

<https://hrcak.srce.hr/file/30252>

Mery, Y. Gatot Sutapa Y, Urai Salam. *A Study on the Teaching of Vocabulary Through Cartoon Film Entitled Pocoyo*

<https://www.neliti.com/publications/210558/a-study-on-the-teaching-of-vocabulary-through-cartoon-film-entitled-pocoyo>

Mohr, S. J. (2019) *Animated motion capture: an examination of cartoon-stylised human movement for the capture of animated performances*

https://eprints.qut.edu.au/132351/1/Steven_Mohr_Thesis.pdf

Pumares, P. J., Simone, P., Deirde, K., Ene, L., Milla, J. T. (2015) *Mapping the Animation Industry in Europe*. Strasbourg, European Audiovisual Observatory

https://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2016-26/mapping_the_animation_industry_in_europe_16280.pdf

Rudančić V. (2015.) *Analza rodnih stereotipa u crtanim filmovima koji se prikazuju na hrvatskim nacionalnim TV postajama*. Zagreb

<https://repositorij.fpzg.unizg.hr/islandora/object/fpzg:1/datastream/PDF>

Službena mrežna stranica Filmsite : *Animated Films*, URL

<https://www.filmsite.org/animatedfilms.html>

Selimović, H., Karić, E. (2011.) *Učenje djece predškolske dobi*. *Metodički obzori* : časopis za odgojno-obrazovnu teoriju i praksu

<https://hrcak.srce.hr/71223>

Spady D. (2016.) *Viewpoint, blends, narrative and meaning construction in Pocoyo*

<http://hdl.handle.net/2429/57657>

Šćuric, K., Čutura, I., Ilijević, D., Šegota, Z. (1999.) Utjecaj animiranih filmova na djecu.

<https://hrcak.srce.hr/file/271213>

Završni i diplomski radovi:

Laboš, V. (2015) *Glazba i zvuk u Zagrebačkoj školi animiranog filma*. Zagreb

<https://repositorij.adu.unizg.hr/en/islandora/object/adu%3A6/datastream/PDF/view>

Linkovi:

Pocoyo – epizoda Mjehurići prevedena na hrvatski jezik

https://www.youtube.com/watch?v=Nu7WTSuarsc&list=PL95HgPQRNfFSLUvWKxqDfE583_KxaT72O&index=8

IZJAVA O SAMOSTALNOSTI RADA

Ja, Rea Miklečić, izjavljujem da sam ovaj završni rad, na temu *Prepoznavanje izražajnog sredstva zvuk u animiranom ciklusu pocoyo kod djece predškolske dobi*, izradila samostalno uz pomoć stručne literature.